

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **G. O.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 3. 2024, č. j. 32 Az 2/2024-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyni **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 11. 12. 2023, č. j. OAM-1447/ZA-ZA11-D07-2023, kterým bylo rozhodnuto tak, že žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro rozhodnou dobu, a proto stěžovatel řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Stěžovatel dospěl k závěru, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některé z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Polská republika.

[2] V žalobě žalobkyně primárně namítla, že stěžovatel nedostatečně posoudil, zda její přemístění do státu příslušného k posouzení její žádosti není vyloučeno z důvodu existence systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v daném členském státě (čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III). Žalobkyně dále uvedla relevantní skutečnosti, kvůli kterým se nechce zdržovat v Polsku; těmito důvody se však stěžovatel dostatečně nezabýval. Žalobkyně uvedla, že do České republiky přicestovala za svým manželem, st. příslušníkem Ukrajiny, který se do České republiky přesídlil v březnu 2022 po začátku války na Ukrajině, a od té doby zde pobývá na základě udělené dočasné ochrany. V České republice chce

žalobkyně žít se svým manželem, má zde podporu a zázemí. Stěžovatel dle žalobkyně nedostatečně zvážil aplikaci diskrečního oprávnění dle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a jeho rozhodnutí tak má dopad na její soukromý a rodinný život.

[3] **Krajský soud** žalobu shledal důvodnou, a proto v záhlaví označeným rozsudkem rozhodnutí stěžovatele zrušil. Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce, že Polská republika je zemí, ve které existují závažné systémové nedostatky, které by bránily přemístění žalobkyně do tohoto státu. Důvodnou shledal krajský soud námitku, že stěžovatel nepřezkoumatelně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Krajský soud konstatoval, že členský stát má široký prostor pro uvážení, zda se rozhodne využít svého oprávnění převzít příslušnost k posouzení žádosti, k níž jinak příslušný není. Dále poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je namístě úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III učinit.

[4] Existence rodinných vazeb podle krajského soudu je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb. Žalobkyně přitom v rámci správního řízení doložila, že v České republice žije její manžel. Podle krajského soudu tato skutečnost vyvolala potřebu, aby stěžovatel zvážil možnost aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Důsledná aplikace kritérií příslušnosti by pro žalobkyni mohla mít nežádoucí důsledky v podobě rozdělení rodiny. Krajský soud připustil, že rozhodnutí stěžovatele úvahu ohledně čl. 17 zmíněného nařízení obsahuje, tuto úvahu však krajský soud nepovažoval za dostatečnou a přezkoumatelnou.

[5] Krajský soud dále poznamenal, že žalobkyně nebude moci Polskou republiku po dobu vedení řízení a posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu opustit; ani v případě udělení mezinárodní ochrany odlišným členským státem nebude mít možnost dlouhodobě žít se svým manželem v České republice ve společné domácnosti. Krajský soud připustil, že žalobkyně s manželem žili odděleně, nicméně se tak stalo z důvodu války na Ukrajině, kde chtěli společně žít. Dále krajský soud poznamenal, že v době rozhodnutí soudu již manželé spolu žili ve společné domácnosti a mají v úmyslu v tom pokračovat. Tyto skutečnosti má stěžovatel při využití svého diskrečního oprávnění zvážít a posoudit, zda by za těchto podmínek nedošlo k zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel primárně nesouhlasí se závěrem krajského soudu, který shledal jako důvodnou námitku, že v žalobou napadeném rozhodnutí nedostatečně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III; podle krajského soudu nebylo možné přezkoumat, zda stěžovatel nepřekročil meze svého správního uvážení a zda jeho rozhodnutí netrpí svévolí. Stěžovatel argumentuje tím, že úvahu o uplatnění diskrečního ustanovení mohl učinit jen tehdy, pokud by vyšlo najevo, že je tomu tak v konkrétním případě třeba. Tak tomu v daném případě nebylo. Podle stěžovatele je čistě na jeho úvaze, zda se rozhodne dotčené ustanovení využít, či nikoliv. Stěžovatel trvá na tom, že z napadeného rozhodnutí jsou důvody, pro které neshledal případ žalobkyně jako zvlášť zřetele hodný, zřejmé.

pokračování

[7] Jde-li o otázku aplikovatelnosti čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, stěžovatel poukázal na své závěry obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí. V něm stěžovatel podotkl, že ačkoliv má žalobkyně v České republice manžela, jejich vztah byl doposud realizován prostřednictvím virtuální sítě, a proto její odcestování do Polské republiky k dokončení žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebude představovat nepřiměřený zásah do jejich rodinných práv. Podle stěžovatele se na situaci manželského páru nic nezmění, a proto se nejedná o výjimečný případ, který by vedl k aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. Vazba žalobkyně na Českou republiku není pevná a s ohledem na charakter dosavadního soužití manželů nevede její přemístění k rozdělení rodiny. Za těchto okolností neshledal důvod pro dobrovolné převzetí příslušnosti dle čl. 17 nařízení Dublin III, a nepřekročil ani meze správního uvážení; své úvahy přitom odůvodnil dostatečně.

[8] Žalobkyně se **ve vyjádření ke kasační stížnosti** ztotožnila se závěry krajského soudu. Napadený rozsudek dle jejího názoru netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, neboť krajský soud řádně osvětlil, jaké důvody jej vedly ke zrušení rozhodnutí stěžovatele. Skutečnost, že žalobkyně s manželem žili odděleně, jí nelze bez dalšího přičítat k tíži, protože se tak stalo v důsledku války na Ukrajině, kde měli v plánu s manželem společně žít. Žalobkyně souhlasí s krajským soudem, že je nutné učinit správní úvahu o tom, zda je v jejím případě třeba uplatnit diskreční oprávnění. Správní uvážení musí být přezkoumatelné a musí zohledňovat všechny okolnosti daného případu.

[9] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se zabýval ve smyslu § 104a s. ř. s. tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však naplnění žádné z těchto podmínek Nejvyšší správní soud neshledal.

[10] Krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost, jelikož stěžovatel dostatečně neodůvodnil, proč nevyužil diskreční oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a nepřevzal odpovědnost za vyřízení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Stěžovatel především namítá, že nevyužití diskrečního oprávnění odůvodnil řádně. Nejvyšší správní soud se diskrečním oprávněním ve smyslu čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III i povinností správního orgánu jeho (ne)aplikaci odůvodnit ve své judikatuře již opakovaně zabýval (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017-61 nebo ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 Azs 200/2018-16). V projednávané věci neshledal důvod se od této judikatury odchýlit.

[11] Článek 17 odst. 1 nařízení Dublin III zakotvuje diskreční ustanovení, dle kterého se může „*každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal*

státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.“ Jak uvedl též krajský soud v bodě 31. napadeného rozsudku, podle bodu 17 odůvodnění tohoto nařízení lze diskreční oprávnění využít „zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny“ (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23, bod [17] nebo již zmíněný rozsudek č. j. 7 Azs 200/2018-16, bod [12]). Krajský soud rovněž poukázal na skutečnost, že zohledňování rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb (bod 32 napadeného rozsudku).

[12] Závěry krajského soudu o tom, že existence rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu, jsou zcela správné a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, č. 3560/2017 Sb. NSS nebo ze dne 1. 2. 2024, č. j. 6 Azs 331/2023-40; v posledně citovaném rozsudku zdejší soud dospěl k závěru, že se správní orgán dopustil libovůle a porušení práva na spravedlivé vedení řízení, neboť v žádosti podle čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III neuvedl, že žadatel o mezinárodní ochranu je ženatý a jeho manželka pobývá v České republice). Krajský soud též správně aplikoval judikaturu Nejvyššího správního soudu k čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, ze které vyplývá: „pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci uvedeného ustanovení učinit“ (viz již zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 24/2023-23, odst. [17], nebo č. j. 2 Azs 222/2016-46, bod [33]). Za případ hodný zvláštního zřetele je podle posledně zmíněného rozsudku druhého senátu zdejšího soudu považovat mj. takový, ve kterém má žadatel o mezinárodní ochranu k České republice zvláštní vztah. Ten lze v projednávané věci jistě spatřovat ve skutečnosti, že žalobkyně má v České republice manžela, se kterým chce společně nadále žít (srov. již citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 229/2016-44 nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 9 Azs 44/2023-38).

[13] Naproti tomu stojí tvrzení stěžovatele, že soukromý ani rodinný život žalobkyně nebude nijak dotčen, neboť svůj vztah s manželem udržuje virtuálně (slovy stěžovatele se má jednat o *virtuální soužití*), a dosud se potkávali zřídka. Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem krajského soudu, že toto odůvodnění není dostatečné; stěžovatel nevzal v potaz další okolnosti, jež jsou pro naplnění rodinného života, zejména pro společné soužití manželů esenciální (v podrobnostech zdejší soud odkazuje na bod 36. napadeného rozsudku).

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že rozhodnutí stěžovatele určitou úvahu ohledně čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III obsahuje. Nutno však zdůraznit, že případná úvaha o (ne)uplatnění diskrečního oprávnění musí být přezkoumatelná. Diskreční oprávnění není neomezené, resp. nemůže být nelimitované, neboť v opačném případě by byl vytvářen prostor pro libovůli, která je nepřijatelná. Ani správní uvážení dle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III tak nelze k újmě žadatele o mezinárodní ochranu provádět zcela neomezeně (srov. již odkazovaný rozsudek zdejšího soudu č. j. 2 Azs 222/2016-24).

[15] Krajský soud v projednávané věci přesvědčivě odůvodnil, proč úvahu stěžovatele k neaplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III za dostatečnou, resp. přezkoumatelnou

pokračování

nepovažuje (viz zejména body 25. až 36. napadeného rozsudku) a Nejvyšší správní soud v závěrech krajského soudu neshledal zásadní pochybení. Zdejší soud ve své judikatuře opakovaně zdůrazňuje, že smyslem diskrečního oprávnění je hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24, bod [33] nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 9 Azs 44/2023-38). I proto, jestliže se stěžovatel rozhodl diskreční oprávnění nevyužít, byl povinen to dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnit s přihlédnutím ke všem okolnostem případu. Není možné, aby rozhodující správní orgán postavil své závěry pouze na své domněnce, že na postavení manželů se nic nezmění, jelikož spolu nikdy před tím dlouhodobě nežili (aniž by přihlédl například k tomu, proč tomu tak bylo) a pominul další okolnosti, jež jsou pro posouzení dané věci podstatné.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v posuzovaném případě nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Jeho rozsudek se ve výsledku nikterak neodchyluje od judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námítky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[18] Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí vůči neúspěšnému stěžovateli přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, proto jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 22. srpna 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu